

NORA ROBERTS

Srce od stakla

Prevela Branislava Maoduš

Izdavaštvo
vulkan

Beograd, 2014.

Elizabet

Silna usamljenost i silno neznanje trnje su na stazi detinjstva.
Oliv Šrajner

1

JUN 2000.

Kratkotrajni tinejdžerski bunt Elizabet Fič započeo je senzualno crnim *lorealom*, parom makaza i lažnom ličnom kartom. A završio se u krvi. Punih šesnaest godina, osam meseci i dvadeset jedan dan ona je poslušno sledila majčine savete. Doktorka Suzan L. Fič izdavala je direktive, ne puka naređenja. Elizabet se pridržavala rasporeda koje je njena majka napravila, jela obroke koje je sastavio njen nutricionista, a pripremala njena kuvarica, nosila odeću koju joj je odabrala majčina lična asistentkinja za kupovinu. Doktorka Suzan L. Fič odevala se konzervativno, kako je i priličilo – prema njenom mišljenju – načelnici hirurškog odeljenja Memorijalne bolnice „Silva“ u Čikagu. Od svoje kćeri nije očekivala ništa manje i starala se da tako i bude.

Elizabet je marljivo učila, prihvatila je akademske programe koje joj je majka birala i savladavala ih sa odličnim uspehom. Na jesen će se vratiti na Harvard da upiše medicinu. Da bi mogla da postane lekarka, kao i njena majka; hirurg, kao i njena majka. Elizabet – nikada Liz ili Lizi ili Bet – tečno je govorila španski, francuski, italijanski, umela je da se sporazumeva na ruskom, a poznavala je i osnove japanskog jezika. Svirala je i klavir i violinu. Posetila je i Evropu i Afriku. Umela je da navede sve kosti, nerve i mišiće u ljudskom telu i umela je da po sećanju odsvira Šopenov koncert za klavir – i br. 1 i br. 2. Nikada nije izašla s momkom, niti je ikada poljubila mladića. Nikada nije s drugaricama obilazila tržne centre, nikada nije prespavala kod drugarice niti se kikotala s njima uz picu i sladoled. Bila je, sa šesnaest godina, osam meseci i dvadeset jednim danom, proizvod majčinog besprekornog i precizno sprovedenog plana.

To će se uskoro promeniti.

Posmatrala je majku kako se pakuje. Suzan je, raskošne smeđe kose već smotane u karakterističnu francusku punđu, uredno spakovala još jedno odelo u zaštitnu navlaku torbe za odela, a zatim proverila odštampani raspored svakog dana konferencije podeljen na zasebna poglavlja. Za svaki dan je imala pripremljen tabelarni prikaz svakog događaja na konferenciji, svakog zakazanog i predviđenog sastanka i obroka, zajedno sa odećom koju je odabrala za tu priliku, cipelama, tašnom i modnim detaljima.

Firmirana odela i italijanske cipele, razume se, pomislila je Elizabet. Čovek mora da nosi dobre krojeve i kvalitetne materijale. Ali među crnim, sivim i bež tonovima nije bilo nijedne upadljive ili jarke boje. Pitala se kako je moguće da je njena majka toliko lepa, a da namerno nosi zagasitu odeću.

Nakon dva ubrzana semestra na koledžu, Elizabet je pomislila da je – možda – počela da razvija lični stil. I usudila se da u Kembridžu kupi farmerke i duks s kapuljačom i cipele sa masivnom petom. Kešom, da se na računu kreditne kartice ne bi videlo šta je kupila, u slučaju da njena majka, ili računovođa njene majke, odluči da proveri račune i upita je za kupljene predmete, koji su se trenutno nalazili sakriveni u njenoj sobi.

Osećala se kao sasvim druga osoba kada je nosila tu odeću, toliko se drugačije osećala da je ušla u *Mekdonalds* i po prvi put u životu poručila big mek, veliku porciju krompirića i čokoladni šejk. Toliko je zadovoljstvo osetila da je morala da ode u toalet, zatvori se u kabinu i malo plače. Tog dana je posejano seme bunta, pretpostavljala je, a možda je ono oduvek bilo u njoj, samo je bilo uspavano, i sada su ga mast i so probudile.

Ali osećala ga je, sada ga je bukvalno osećala kako klija u njenom stomaku.

„Tvoji planovi su se izmenili, majko. To ne znači da i moji moraju da se menjaju.“

Suzan je pažljivo i precizno spustila torbicu s cipelama u *pulman* torbu i pažljivo namestila lepim i vešt看 rukama hirurga sa savršeno izmanikiranim noktima. Kao i uvek, bio je to francuski manikir, ni na noktima nije bilo boje.

„Elizabet.“ Glas joj je bio uglađen i smiren kao i njena garderoba. „Morala sam da uložim značajan napor da izmenim raspored i uspem da te ubacim u letnji program ovog polugodišta. Završićeš sve što je potrebno da bi se upisala na medicinski fakultet na Harvardu čitav semestar pre roka.“

I sama pomisao na ovo izazivala je Elizabet bolove u stomaku. „Obećala si mi tri nedelje odmora, uključujući ovu narednu nedelju u Njujorku.“

„A obećanja nekada moramo i prekršiti. Da mi naredna nedelja nije slobodna, ne bih mogla da odem na konferenciju umesto doktora Duseckog.“

„Mogla si odbiti.“

„To bi bilo sebično i neprofesionalno.“ Suzan je prešla rukom preko sakoa koji je spustila u torbu i okrenula se da pogleda svoj spisak. „Sasvim sigurno si dovoljno zrela da shvatiš da je posao važniji od zadovoljstva i dokolice.“

„Ako sam dovoljno zrela da to shvatim, zašto nisam dovoljno zrela da sama donosim odluke? Želim da se odmorim. Potrebno mi je.“ Suzan jedva da je pogledala kćer. „Devojci u tvojim godinama, sa tvojom fizičkom spremom i oštroumnošću teško da je potreban odmor od učenja i svakodnevnih aktivnosti. A i gospođa Lejn je već otišla na dvonedeljno krstarenje i teško da mogu da tražim da odloži svoj odmor. Nema ko da ti kuva i sprema kuću.“

„Mogu i sama da pripremam obroke i spremam kuću.“

„Elizabet.“ Pošlo joj je za rukom da u isto vreme zvuči i odsečno i napaćeno. „Rešeno je.“

„A ja se ništa ne pitam? Šta je sa razvijanjem samostalnosti, šta je sa odgovornošću?“

„Samostalnost se stiče postepeno, kao i odgovornost i pravo na slobodu izbora. Još uvek ti je potrebno da te neko usmerava i savetuje. Poslala sam ti mejlom ažuriran raspored za narednu nedelju, a paket sa svim informacijama o programu ti je na stolu. Postaraj se da se lično zahvališ doktoru Frišku što ti je pronašao mesto u letnjem semestru.“

Dok je pričala, zatvorila je torbu za odela, a zatim i manju *pulman* torbu. Prišla je komodi da proverí frizuru i karmin.

„Uopšte me ne slušaš.“

Suzan je u ogledalu pogledala kćerku. Po prvi put se, otkako je ušla u sobu, pomislila je Elizabet, njena majka potrudila da je pogleda. „Naravno da te slušam. Vrlo sam jasno čula sve što si rekla.“

„Slušati i čuti nije isto.“

„To možda i jeste istina, Elizabet, ali o ovome smo već razgovarale.“

„Nije to bio razgovor, već presuda.“

Suzan na trenutak stisnu usne, bio je to jedini znak ljutnje. Kada se okrenula, plave oči su joj bile hladne i smirene. „Žao mi je što se tako osećaš. Kao tvoja majka, moram činiti ono što smatram da je za tebe najbolje.“

„Ono što je za mene najbolje je, po tvom mišljenju, da radim, budem, kažem, mislim, činim, želim i postanem upravo ono što si rešila da ću postati još i pre nego što si svoju jajnu ćeliju oplodila pažljivo odabranom spermom.“

Čula je sebe kako viče, ali nije mogla da kontroliše glas, osećala je vrelí žar suza u očima, ali nije mogla da ih zaustavi. „Ne želim više da budem tvoj eksperiment, umorna sam. Umorna sam od toga što mi je svaki minut

svakog dana organizovan, unapred određen i osmišljen tako da zadovoljava tvoja očekivanja. Želim sama da donosim odluke, da sama kupujem odeću, da čitam knjige koje se meni čitaju. Želim da živim svoj život, ne tvoj.“

Suzan podiže obrve u izrazu blagog interesovanja. „Pa, tvoj stav i ne iznenađuje s obzirom na tvoje godine, ali odabrala si veoma neprimeren trenutak da se inatiš i prepireš.“

„Izvini. Nije bilo planirano.“

„I sarkazam je karakterističan za tvoj uzrast, ali ti ne pristaje.“ Suzan je otvorila aktovku i proverila sadržaj. „O svemu ovome ćemo razgovarati kada se vratim. Zakazaću ti termin kod doktora Bristoa.“

„Nije mi potrebna terapija! Potrebna mi je majka koja sluša šta joj govorim. Kojoj nije svako sranje važnije od mene i kojoj je stalo do toga kako se osećam.“

„Takav jezik samo pokazuje nedostatak zrelosti i intelekta.“

Elizabet se razbesnela, podigla je ruke i počela da hoda po sobi. Ako ne može da bude smirena i razborita kao njena majka, ponašaće se divlje. „Sranje! Sranje! Sranje!“

„A ponavljanje teško da poboljšava stvari. Imaš ostatak vikenda da razmisliš o svom ponašanju. Obroci su ti u frižideru ili u zamrzivaču i svi su obeleženi. Spisak stvari koje moraš da spakuješ nalazi se na tvom stolu. Javi se gospođi Vi na univerzitetu u osam sati u ponedeljak ujutro. Učestvovanje u ovom programu obezbediće ti naredne jeseni mesto na medicinskom fakultetu na Harvardu. A sada, molim te, odnesi moju torbu za odela u prizemlje. Automobil samo što nije stigao.“

O, ono seme je klijalo, probijalo je uzoranu zemlju i bolno se guralo ka svetlosti dana. Prvi put u životu Elizabet je pogledala majku pravo u oči i rekla: „Neću.“ Okrenula se, odmarširala i tresnula vratima svoje spavaće sobe. Bacila se na krevet i očima zamagljenim od suza zagledala se u tavanicu. I čekala.

Za koji tren, za koji tren, govorila je sebi. Njena majka će ući i zahtevati izvinjenje i poslušnost. A Elizabet će joj i jedno i drugo uskratiti.

Posvađaće se, upustiće se u pravu svađu, sa pretnjama kaznom i posledicama. Možda će čak i vikati jedna na drugu. Možda će je, ako počnu da viču, majka konačno čuti.

I možda će, ako budu vikale, moći da joj kaže sve ono što joj se uvuklo u misli u poslednjih godinu dana. Ono što je mislila da oduvek čuči u njoj. Ne želi da bude lekarka. Ne želi da provodi svaki trenutak svog života poštujući nečiji raspored i ne želi da skriva glupe farmerke zato što nisu u

Srcce od stakla

skladu sa pravilima oblačenja njene majke. Želela je da ima prijatelje, a ne odobrene sastanke socijalizacije. Želela je da sluša muziku koju slušaju devojke njenih godina. Želela je da zna o čemu su šaputale i pričale i čemu su se smejale dok je ona bila isključena iz tog sveta. Nije želela da bude genije ni čudo od deteta. Želela je da bude normalna. Samo je želela da bude kao svi ostali. Obrisala je suze, sklupčala se i zagledala se u vrata. Za koji tren, ponovo je pomislila. Za koji tren. Njena majka mora da je ljuta. Sigurno će doći ovamo da učvrsti svoj autoritet. Sigurno. „Molim te“, promrmrljala je Elizabet dok su se sekunde pretvarale u minute. „Nemoj me terati da opet popustim. Molim te, molim te, ne teraj me da odustanem.“

Voli me dovoljno. Samo ovaj put.

Ali minuti su se nizali i Elizabet je ustala s kreveta. Znala je da je strpljenje najsnažnije oružje njene majke. Strpljenje i nepopustljivi osećaj da je uvek u pravu prosto su drobili sve njene neprijatelje. A njena kćer svakako nije tome bila dorasla.

Porazeno je izašla iz sobe i krenula prema sobi svoje majke. U njoj više nije bilo torbe za odeću, aktovke i male *pulman* torbe s točkićima. Još dok se spuštala u prizemlje znala je da je njena majka otišla. „Ostavila me je. Prosto je otišla.“

Osvrnula se po lepoj, urednoj dnevnoj sobi. Sve je bilo savršeno – tkanine, boje, umetnička dela, razmeštaj. Antikviteti koji su se u porodici Fičovih generacijama prenosili s kolena na koleno – sve je bilo suzdržano otmeno.

Prazno.

Ništa se nije promenilo, shvatila je. I ništa se neće ni promeniti.

„Onda ću se promeniti ja.“

Nije dozvolila sebi da razmišlja, da sumnja ili da se premisslja. Odmarširala je na sprat i zgrabila makaze sa radnog stola.

U kupatilu se zagledala u svoj odraz u ogledalu – boju kože i kose koje je nasledila sa očeve strane – kestenjastu kosu, gustu kao što je bila majčina, ali bez nežnih, lepih talasa. Majčine visoke oštre jagodice, duboko usađene zelene oči, bleđa koža i široka usta biološkog oca – ma ko on bio.

Fizički je privlačna, pomislila je, zato što joj je takva DNK i jer njena majka ne bi prihvatila ništa manje od toga. Ali nije bila lepa, nije bila zapanjujuće lepa kao Suzan. A to je, pretpostavljala je, bilo nešto što čak ni njena majka nije mogla da izmeni.

„Nakaza.“ Elizabet je prislonila dlan na ogledalo, mrzela je ono što vidi. „Nakaza si. Ali od sada nećeš više biti kukavica.“

Udahnula je i podigla pramen kose koja joj je padala do ramena i odsekla ga. Sa svakim pokretom makaza osećala je sve veću moć. Odsečene pramenove puštala je da padnu na pod. Dok je škljocala makazama i sekla kosu, u glavi joj se stvorila slika. Skupila je oči, iskrenula glavu i usporila. U pitanju je čista geometrija, odlučila je – i fizika. Akcija i reakcija.

Teret – stvarni i metaforički, pomislila je – prosto je spao s nje. Devojka u ogledalu izgledala je lakše. Oči su joj izgledale veće, a lice joj nije bilo ni mršavo ni ispijeno.

Izgledala je... novo, zaključila je Elizabet. Pažljivo je odložila makaze i, shvativši da ubrzano diše, svesno pokušala da umiri dah.

Tako kratko. Podigla je ruku do ogoljenog vrata i ušiju, pa prešla preko šiški koje je odsekla. Suviše je ravnomerno ošišano, zaključila je. Uzela je makazice za manikir i okušala se u oblikovanju frizure.

Nije bilo loše. Nije bilo ni naročito dobro, priznala je, ali bilo je drugačije. A to je i želela da postigne. Izgledala je, i osećala se, drugačije.

Ali nije još završila.

Ostavljajući kosu na podu, otišla je u spavaću sobu, presvukla se u odeću koju je skrivala. Bili su joj potrebni preparati – tako su to devojke zvale. Preparati za negu kose. I šminka. I još odeće. Morala je da ode do tržnog centra.

Ponesena adrenalinom, otišla je u majčinu radnu sobu, uzela rezervne ključeve njenog automobila. Srce joj je divljalo od uzbuđenja dok je žurno išla prema garaži. Sela je za volan i na trenutak sklopila oči.

„Krećemo“, rekla je tiho, zatim pritisnula na daljinskom upravljaču dugme za otvaranje vrata garaže i krenula automobilom unazad.

Otišla je da joj probuše uši. Činilo joj se to kao odvažan, premda pomalo bolan potez, i slagao se sa farbom za kosu koju je uzela sa police nakon dugačkog pažljivog proučavanja i rasprave sa samom sobom. Kupila je vosak za kosu, jer je videla da ga devojke na koledžu koriste i pomislila je da bi mogla i ona sebi da napravi takvu frizuru. Manje-više.

Kupila je šminku za dvesta dolara, jer nije bila sigurna šta bi trebalo da kupi. A zatim je morala da sedne jer su joj kolena klecala. Ali nije još završila, podsetila je sebe dok je gledala skupine tinejdžera, grupe žena, porodice i prolaznike. Samo mora da se sabere i reorganizuje.

Bila joj je potrebna odeća, ali nije imala nikakav plan, spisak, ni podsetnik. Impulsivna kupovina bila je uzbudljiva, ali i iscrpljujuća. Gnev koji ju je do sada vodio izazvao joj je blagu glavobolju, a i ušne resice su joj blago pulsirale.

Srcce od stakla

Logična i razumna stvar bila bi da ode kući i malo prilegne. A zatim da isplanira i da sastavi spisak stvari koje bi trebalo da kupi. Ali to je bila stara Elizabet. Ova će se samo malo odmoriti i doći do daha.

Problem s kojim se sada suočila je taj što nije bila u potpunosti sigurna u koje prodavnice bi trebalo da uđe. Bilo ih je strašno mnogo, a svi izlozi bili su krcati, pa je rešila da cunja naokolo i posmatra devojkke svojih godina. Ići će tamo kuda one budu išle. Uzela je kese u ruke i ustala – i naletela na nekoga.

„Izvini“, zaustila je, a onda prepoznala devojkku. „O, Džuli.“

„Aha.“ Plavuša ravne, savršene kose, sa očima boje topljene čokolade, zbunjeno je pogledala Elizabet. „Poznajemo li se?“

„Verovatno se ne poznajemo. Išle smo zajedno u školu. Ja sam ti bila učenik-predavač na času španskog. Elizabet Fič.“

„Elizabet, naravno. Genijalka.“ Džuli ju je pogledala mrzovoljno, iskosa. „Izgledaš drugačije.“

„O, samo sam...“ Postiđena, Elizabet podiže ruku do kose. „Skratila sam kosu.“

„Odlično. Mislila sam da si se odselila ili tako nešto.“

„Otišla sam na koledž. Vratila sam se kući preko leta.“

„O, da, ti si završila školu ranije. Čudno.“

„Pretpostavljam da jeste. Hoćeš li ti na koledž naredne jeseni?“

„Trebalo bi da idem na Braun.“

„To je odlična škola.“

„Dobro. Pa...“

„Da li si krenula u kupovinu?“

„Nemam ni prebijene pare.“ Džuli je slegla ramenima – a Elizabet pogleda njenu odeću – pripijene farmerke nisko na kukovima, pripijenu majicu koja otkriva stomak, preterano veliku tašnu preko ramena i sandale sa punom petom. „Došla sam u tržni centar da se vidim sa momkom – bivšim momkom, jer sam raskinula s njim.“

„Žao mi je.“

„Nek se nosi. Radi u *Gepu*. Trebalo je da večeras izađemo, a sada kaže da mora da radi do deset, a posle posla bi da visi sa ekipom. Prekipelo mi je pa sam ga šutnula.“

Elizabet je zaustila da kaže da ga ne bi trebalo kažnjavati što poštuje obaveze, ali Džuli je nastavila da priča – i palo joj je na pamet da joj ova devojkka otkako se poznaju nije uputila više od desetak reči.

„Tako da idem do Tifani da vidim da li želi da se druži, jer sada nemam momka preko leta. To je baš truba. Pretpostavljam da se ti družiš s momcima

s koledža. "Džuli ju je zamišljeno pogledala. „Ideš na zabave u kuće bratstva, na žurke na kojima se toči pivo i takve stvari.“

„Pa... Na Harvardu ima mnogo muškaraca.“

„Harvard.“ Džuli zakoluta očima. „Da nije neki od njih u Čikagu preko leta?“

„Ne bih znala.“

„To mi treba, tip s koledža. Kome treba luzer koji radi u tržnom centru? Potreban mi je neko ko ume da se zabavlja, ko može da me vodi na razna mesta i kupuje mi alkohol. Ali teško da takvog možeš naći ako ne zalaziš u klubove. Tamo oni izlaze. Samo moram nekako da se dokopam nekog lažnog dokumenta.“

„Mogu ja da ti nabavim.“ Čim je izgovorila, zapitala se odakle su izletele ove reči. Ali ju je Džuli zgrabila za ruku i nasmešila joj se kao da su drugarice.

„Ne zajebavaš?“

„Ne. Zapravo i nije toliko teško napraviti lažni identifikacioni dokument ako imaš pravi alat. Potreban ti je obrazac, fotografija, aparat za plastificiranje i folija i fotošop.“

„Prava si genijalka. Šta je potrebno da ja uradim da bi mi ti napravila lažnu ličnu kartu pomoću koje ću uspeti da uđem u neki klub?“

„Kao što sam rekla, potreban je obrazac...“

„Ne, bože. Šta želiš zauzvat?“

„Ja...“ Pogađa se, shvatila je Elizabet. Trampa. „Moram da kupim odeću, ali ne znam šta bi trebalo da kupim. Potrebna mi je pomoć.“

„Drugarica za kupovinu?“

„Tako je. Neko ko zna. Znaš već.“

Pogled joj više nije bio mrzovoljan, a u glasu joj više nije odzvanjala dosada, prosto je sinula. „E za to sam ja genijalka. A ako ti pomognem da napraviš nekoliko odevnih kombinacija, napravićeš mi lažnu ličnu kartu?“

„Hoću. A želim i da idem s tobom u klub. Tako da će mi i za to biti potrebna odgovarajuća odeća.“

„Ti? Da ideš u klubove? Promenila si ti više od frizure, Liz.“

Liz. Sada je Liz. „Biće mi potrebna fotografija i malo vremena da napravim identifikacione dokumente. Ali mogu da ih završim do sutra. U koji klub ćemo ići?“

„Možemo baš i u najpopularniji. *Depo 12*. Bred Pit je išao tamo kada je bio u gradu.“

„Poznaješ li ga?“

„Kamo sreće. U redu, hajdemo u kupovinu.“

Srce od stakla

Zavrtelo joj se u glavi, ne samo od načina na koji ju je Džuli vodila u radnje i uzimala odeću sa vešalica, i ne gledajući je propisno, već od same pomisli na sve ovo. Drugarica ide s njom u kupovinu, umesto da joj drugi bira ono što smatra primerenim i što očekuje da ona pristane da nosi. Neko ko nasumično uzima stvari i priča o tome kako će izgledati zanosno, ili kul, čak i seksi.

Niko nikada nije Elizabet rekao da bi mogla da izgleda seksi. Zatvorila se u garderobu sa čitavom dugom boja, morem šljokica, sjajem metala, pa je morala da spusti glavu između kolena.

Sve se dešavalo suviše brzo. Kao da ju je uhvatio cunami. Talas ju je prosto odneo. Prsti su joj podrhtavali dok je skidala garderobu i pažljivo je savijala, a zatim se zagledala u komade odeće u skućenoj prostoriji. Šta da obuče? Šta sa čim ide? Kako da zna? „Pronašla sam najneverovatniju haljinu!“ Džuli je, i ne pokucavši, otvorila vrata kabine i uletela. Elizabet je instinktivno stavila ruku preko grudi.

„Zar još ništa nisi isprobala?“

„Nisam bila sigurna odakle da krenem.“

„Kreni od najboljeg.“ Gurnula joj je haljinu u ruke.

Po dužini je više ličila na tuniku, pomislila je Elizabet, bila je jarkocrvene boje i nabrana sa strane. A kao žilet tanke bretele svetlucale su srebrom.

„Sa čim se nosi?“

„S vrtoglavim cipelama. Ne, najpre skini brus. Ne možeš nositi brus s takvom haljinom. Imaš baš lepo telo“, primetila je Džuli.

„Genetski sam za to predodređena, a kondiciju i zdravlje održavam redovnim dnevnim vežbama.“

„Razumela.“

A nago – ili gotovo nago – ljudsko telo je sasvim prirodna stvar, podsetila se Elizabet. Samo koža, mišići, kosti i nervi.

Spustila je brusthalter na uredno savijenu odeću, a zatim se uvukla u haljinu.

„Baš je kratka“, zaustila je.

„Otarasi se tih bapskih gaća i kupi tange. To je definitivno haljina za izlazak u klub.“

Elizabet je udahnula i okrenula se prema trostrukom ogledalu. „O.“

Ko je to? Ko je ta devojka u kratkoj crvenoj haljini?

„Izgledam...“

„Fenomenalno“, izjavila je Džuli, a Elizabet vide na svom licu široki osmeh.

„Fenomenalno.“

Kupila je haljinu i još dve druge. I suknje. I majice koje su padale do struka i farmerke koje su se nosile ispod struka. Kupila je tange. A cunami talas ju je odneo i do cipela sa srebrnom potpeticom u kojima će morati da nauči da hoda.

I smejala se, kao i svaka obična devojka koja je sa drugaricom došla u kupovinu u tržni centar.

Kupila je digitalni foto-aparat, zatim posmatrala Džuli kako se šminka u kupatilu. Fotografisala je Džuli nekoliko puta naspram blede pozadine vrata kabine u toaletu.

„To će upaliti?“

„Hoće. Udesiću sve. Koliko bi godina trebalo da imaš? Mislim da je najbolje da se držimo zakonske granice, da ne preterujemo. Mogu da upotrebim sve podatke iz tvoje važeće vozačke dozvole i samo da promenim godinu rođenja.“

„Da li si ovo već radila?“

„Eksperimentisala sam. Proučavala sam prevare sa krađama identiteta, sajber-kriminal. Zanimljivo je, volela bih da...“

„Šta?“

„Volela bih da ozbiljnije da proučim sajber-kriminal i njegovu prevenciju, i istražni postupak. Volela bih da radim za FBI.“

„Ne seri. Kao Dejna Skali.“

„Ne znam ko je ona.“

„*Dosije X*, Liz. Zar ne gledaš TV?“

„Gledanje popularnih i komercijalnih televizijskih emisija mi je ograničeno na sat vremena nedeljno.“

Džuli je zakolotala krupnim očima boje čokolade. „Koliko imaš godina, šest? Bože.“

„Moja majka ima vrlo izričite zahteve.“

„Na koledžu si, zaboga. Gledaj ono što želiš. Kako bilo, doći ću do tebe sutra uveče. Može u devet? Pozvaćemo taksi. Ali želim da me nazoveš kada napraviš dokumente, u redu?“

„U redu.“

„Znaš šta, raskid s Derilom mi je najbolji potez u životu. Da ga nije bilo, sve bih ovo propustila. Zabavićemo se, Liz.“ Džuli je, smejući se, na brzinu zanjihala kukovima u ženskom toaletu. „I to ozbiljno. Sada moram da idem. Devet sati. Nemoj me izneveriti.“

„Neću.“

Srcce od stakla

Rumena od uzbuđenja, Elizabet je odnela sve kese do automobila. Sada je znala o čemu razgovaraju devojke u tržnom centru. O momcima. I seksu. Džuli i Deril su se kresnuli. O odeći. Muzici. Zadala je sebi spisak umetnika koje mora da istraži. O televizijskim i filmskim glumcima. Drugim devojkama. O odeći drugih devojaka. S kim su se druge devojke kresnule. Pa opet o momcima.

Bila je svesna da su teme i rasprave bile društvena i generacijska opšta mesta. Ali ona je iz svega toga do danas bila isključena.

I činilo joj se da se dopala Džuli, bar malo. Možda će početi da se druže. Možda će se družiti i sa Džulinom drugaricom Tifani – koja se kresnula sa Majkom Doberom kada je došao kući na prolećni raspust.

Poznavala je Majka Dobera, išla je s njim na neka predavanja. A jednom joj je čak poslao i poruku. Ili je to bila poruka koju je trebalo da prosledi nekom drugom, ali i to je bilo nešto. Kontakt.

Kada je stigla kući, stavila je sve kese na krevet. Ovog puta je sve stavila na vidno mesto. I skloniće sve što joj se ne dopada – što je bilo gotovo sve što je posedovala – i poslati Crvenom krstu. I gledaće *Dosije X* ako to želi, i slušaće Kristinu Agileru i *'N Sync* i *Destiny's Child*.

I promeniće fakultet.

Na ovu pomisao srce joj se pope u grlo. Studiraće ono što želi. A kada dobije diplomu iz kriminologije i informatičkih tehnologija, prijaviće se za posao u FBI-ju.

Sve se danas promenilo.

Odlučno je izvukla farbu za kosu. U kupatilu je sve pripremila i sprovela preporučeni test da proveri je li alergična. Dok je čekala da vidi reakciju, počistila je odsečenu kosu, pa ispraznila orman i komodu i u njih uredno složila novu odeću.

Ogladnela je, pa je sišla u kuhinju, podgrejala jedan od pripremljenih obroka i jela dok je na laptopu proučavala članak o falsifikovanju ličnih karata.

Nakon što je oprala sudove, vratila se na sprat. Sa mešavinom straha i uzbuđenja pratila je uputstva na kutiji farbe za kosu i podesila tajmer. Dok je čekala da istekne vreme, pripremila je sve što joj je bilo potrebno za lažne dokumente. Raspakovala je CD Britni Spirs koji joj je Džuli preporučila i stavila ga u CD plejer na laptopu. Pojačala je ton da bi mogla da čuje muziku dok pod tušem ispira farbu.

Voda je bila baš crna!

Ispirala je i ispirala, i naposletku se rukama pridržala za zid kabine, jer je u stomaku počelo da joj se komeša od nestrpljenja i straha. Kada je potekla čista voda, obrisala se jednim peškirom, a drugi je obmotala oko glave. Žene vekovima menjaju boju kose, prisetila se. Koriste bobice, trave, korenje. To je... obred sazrevanja, zaključila je.

Reč je o ličnom izboru.

U kućnom ogrtaču se okrenula prema ogledalu.

„Moj izbor“, rekla je i skinula peškir s glave. Zurila je u devojkicu blede kože i krupnih zelenih očiju, s kratkom, razbarušenom, kao gar crnom kosom i licem oštih crta. Podigla je ruku i prošla prstima kroz kosu, osećajući njenu teksturu i posmatrajući je kako se pomera.

Potom se uspravila i nasmešila.

„Ćao. Ja sam Liz.“

2

Kada je uzela u obzir koliko joj je Džuli pomogla, Elizabet se činilo da bi jedino pošteno bilo da najpre uradi Džulinu ličnu kartu. Obrazac je bilo sasvim lako napraviti. Prilikom istraživanja otkrila je da kvalitet identifikacionog dokumenta ponajviše zavisi od kvaliteta papira i plastificiranja. To nije predstavljalo nikakav problem, jer njena majka nije štedela kada je reč o kancelarijskom materijalu.

Uz pomoć skenera i računara uspeła je da napravi sasvim pristojnu kopiju na koju je u fotošopu dodala digitalnu fotografiju i podesila je. Rezultat je bio dobar, ali ne i dovoljno dobar. Tek nakon nekoliko sati i tri pokušaja smatrala je da je napravila nešto dovoljno uverljivo što bi moglo istrpeti i ozbiljniju policijsku proveru. Ali se nadala da do toga neće doći. Odložila je Džulin dokument. Bilo je suviše kasno da je zove, shvatila je kada je pogledala na sat i videla da je gotovo jedan sat ujutro. Pozvaće je sutra, pomislila je i počela da radi na svom dokumentu.

Najpre fotografija, odlučila je i provela dobar deo sata šminkajući se i pažljivo oponašajući poteze koje je videla od Džuli u tržnom centru. Na oči je stavila tamniji ton, na usne svetliji, dodala boju obrazima. Nije znala da je tako zabavno, i prilično zahtevno – igrati se bojama i četkama i olovkama.

Srcce od stakla

Liz izgleda starije, pomislila je proučavajući krajnji rezultat. Liz je lepa i samouverena – i normalna.

Uzbuđena zbog uspeha, otvorila je pakovanja sa preparatima za oblikovanje kose. Shvatila je da je njih malo teže naneti, ali verovala je da – uz malo vežbe – može i to da nauči. Ali dopadala joj se ova nemarna i pomalo razbarušena frizura. Ova kratka, neuredna i sjajna crna kosa bila je potpuno drugačija od njene stare crvenkastosmeđe, dugačke, ravne i dosadne kose.

Liz je bila druga osoba. Liz može da uradi, i uradiće, sve ono što Elizabet nikada ne bi ni pomislila. Liz je slušala Britni Spirs i nosila farmerke koje su joj otkrivala pupak. Liz je s drugaricom išla u klubove subotom uveče i igrala je i smejala se i... flertovala s momcima.

„A momci flertuju sa Liz“, promrmljala je. „Jer Liz je lepa, i zabavna, i ne plaši se ničega.“ Nakon što je izračunala i podesila uglove i namestila pozadinu, napravila je nekoliko fotografija svojim novim foto-aparatom, koji je podesila na odloženo fotografisanje. Radila je do posle tri, shvativši da je proces mnogo jednostavniji sada kada radi na drugom dokumentu. Bilo je gotovo četiri sata kada je sklonila svu opremu i skinula šminku. Bila je uverena da neće moći da zaspi – u glavi su joj se komešale misli. Zaspala je čim je sklopila oči.

I po prvi put u životu, izuzev kada je bila bolesna, čvrsto je spavala sve do podneva. Kada se probudila, najpre je potrcala do ogledala da se uveri da nije sve sanjala. A zatim je pozvala Džuli.

„Da li smo spremne?“, upitala je Džuli nakon što se javila usred prvog zvona.

„Da. Sve je spremno.“

„I sasvim je dobro, zar ne? Odradiće posao?“

„Falsifikati su odlični. Ne vidim da bi moglo biti problema.“

„Odlično! Devet sati. Doći ću taksijem i reći ću mu da nas sačeka – pa budi spremna. I potrudi se da izgledaš starije, Liz.“

„Sinoć sam isprobala šminku. Vežbaću šminkanje i frizuru danas posle podne. A vežbaću i hodanje na visokim potpeticama.“

„Samo ti vežbaj. Vidimo se kasnije. Vreme je za žurku!“

„Da, ja ću...“ Ali Džuli je već prekinula vezu.

Čitav dan je posvetila onome što je nazvala *Projekat Liz*. Obukla je nove kapri pantalone i majicu, našminkala se i poigrala se kosom. Hodala je u novim cipelama, a kada je mislila da je savladala hodanje, zaigrala je.

Vežbala je pred ogledalom, nakon što je na pronašla radio-stanicu koja pušta pop muziku. I ranije je ovako igrala – sama ispred ogledala – kada je učila pokrete koje je videla na igrankama u srednjoj školi. Kada se, sva

nesrećna, nalazila na margini, suviše mlada i suviše neugledna da bi je neki momak primetio.

Uspevala je da izvede plesne pokrete u štiklama, okreti su bili malo problematični, ali joj se dopadalo što je zbog njih malo gubila ravnotežu, pa je morala da opusti kolena i kukove.

U šest sati je uzela svoj obeleženi obrok i pojela ga pregledajući poštu. Od majke ni glasa. Bila je uverena da će joj poslati nešto – da će napisati neku pridiku, bilo šta.

Ali Suzan je bila beskrajno strpljiva, a ćutanje je koristila majstorski. Ali ovog puta neće delovati, rešila je Elizabet. Ovog puta će Suzan doživeti šok. Kod kuće je ostavila Elizabet, ali će, kada se vrati, zateći Liz. A Liz neće pohađati letnju školu na univerzitetu. Liz će izmeniti raspored i predavanja narednog semestra. Liz neće studirati hirurgiju. Liz će raditi za FBI u odeljenju za sajber-kriminal. Odvojila je pola sata da pogleda koji univerziteti imaju najbolje programe u ovoj novoj oblasti za koju se zainteresovala. Možda će morati da menja univerzitet, a to bi mogao biti problem. Kako je novac za studije bio povezan sa njenim fondom – koji su osnovali njeni baka i deda – mogla bi ostati bez sredstava. Oni će poslušati svoju kćer, vodiće se njenim primerom. Ako bude tako, zatražiće stipendiju. Njena akademska postignuća ići će u korist u tom slučaju. Izgubiće semestar, ali pronaći će posao. Radiće. Svojim radom sebi će obezbediti budućnost. Sve je pogasila, opomenula sebe da je ovo večer za zabavu, za otkrića. Ne za brige i planiranje. Otišla je na sprat da se obuče za svoj prvi izlazak. Za prvu noć prave slobode.

Kako se spremila suviše rano, imala je i previše vremena da razmišlja, preispituje i sumnja. Preterano se svečano obukla, nije se dovoljno našminkala i nije dobro namestila frizuru. Niko je neće zamoliti za ples, jer nju niko nikada ne zove na ples.

Džuli ima osamnaest godina, starija je i iskusnija i zna kako da se obuče, kako da se ponaša u društvu, kako da razgovara s momcima. A ona sama će, sasvim sigurno, reći ili uraditi nešto neprimereno. Osramotiće Džuli, a onda Džuli nikada više neće razgovarati s njom. I njihovo krhko prijateljstvo će se zauvek prekinuti.

Dovela je sebe u takvo stanje paničnog uzbuđenja da se osećala kao u groznici i osećala je mučninu. Dva puta je sela i spustila glavu između kolena da potisne napad panike, a ipak su joj, kada je otvorila vrata Džuli, dlanovi bili znojni, a srce joj je tutnjilo u grudima.

„Jebote!“